БЕОГРАД, СУБОТА 29 АВГУСТА 1915 ГОД. ГОДИНА V БРОЈ 242

БРОЈ 5 ПАРА

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Стан Редакције и Администрације Косовска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Администрацију. Цене уговорене.

Неплаћена се писма не примају. — Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, новац и све остало што се односи на лист, слати власнику листа

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ | УРЕЂУЈЕ ОДБОР | ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

СИТУАЦИЈА

НИШ, 27 августа

Ситуција створена делимичном руском офанзивом сматра се у владиним круговима као повољном. Једна личност веома блиска влади изјавила ми је, да је ситуација по нас веома повољна.

ЈОВАНОВИЋ

О Банату

О Банату се више пута писало и говорило. Нарочито лепо брани србизам Баната г. Марковић. Његови су докази истинити. Даље, у нас има света, који мисле, да је Банат за нас изгубљен. У ствари све тако није и тако не стоји.

Са Румунијом споразумева се Француска у име Четворних Сила. То споразумевање не треба буквално схватити, да је само споразумевање око компензација, што би их имала Румунија добити за своју интервенцију. Румунија није Бугарска. Она у интервенцији својој имаде значај националнога уједињења, а тежиште томе је у Ердељу, који и у Угарској формално претставља једну целину. За то тежиште нужне су позитивне погодбе. Банат, као и један део Буковине, у којима живи и је дан део румунскога народа, имаде да остане отворено питање, које ће се тек после свршеног рата, на лицу места, расправити. Данашње преговарање имаде само ту циљ, да се одреде границе будуће Угарске и будуће Буковине, респективе, до које границе ће се узети од Угарске и Аустрије на основу националнога стања. Ердељ се узима као центар румунске народности, према томе, он ће припасти Румунији, као неспорна тачка; Банат и Буковина ће после рата постати спорне тачке, пошто у Банату имају и Срби своју јаку националну зону, а у Буковини опет Русини. Као што рекосмо, Румунија ступа у интервенцију из чисто националне потребе, и при решавању тога питања дебе, националитет мора да буде полазна тачка. Узме ли се пак пут грамзивости за територијално ширење, онда би се погазио циљ интервенције и балкански мир не би наступио. Огњиште досадање националне борбе добило би само другог поседника, са Аустро-Угарске прешао би на Румунију. Пар Румунија не би могла то учинити; четири милиона румунских робова под А.-Угарском знају, шта значи национално ропство. Наше је мишљење, да ће се питање о Банату тек по свршеном рату свршавати мирним и правилним путем на задовољство српског и румунског народа.

И данашње писање о Банату није сувишно; али наше је уверење, да Србија треба да се постара, па да прибави све оне привилегије аустриских царева, које су дате српском народу у Банату. То би била историска основа о постојању Срба у Банату, а после рата би се мирним путем утаначила национална граница на лицу места, и уз суделовање тамошњег народа.

Рабош

Београд је осуђен да увек осећа оскудицу у свим артиклима.

У београдском стоваришту налазила се једна извесна количина петролеума, којом се могла подмирити потреба, али одједном Главни Одбор из Ниша наређује да се петролеум не издаје више београдским трговцима пошто је истог нестало у унутрашњости, па да се тамошња потреба подмири одавде — а Београд може и без осветлења!

Јадни Београду шта си дочекао!!

Аргус

Национална економија

После трговаца, фурунџија и месара, као најважнији еснаф за живот, долазе обућари. Рад њихов, ила у опште тај еснаф још није избацио на површину социјалнога живота свој значај, због простога и најпримитивнијег разлога, што је летња сезона. Хиљадама душа у Београду живи данас, у летњој сезони, без обућарске потребе. Шаљиве рубрике београдских новина од згоде до згоде називају то „сезоном нанула", у ствари пак овогодишње лето је било сезона „босоногих", а нануле су у потпуноме смислу замениле обућу. У Београду ћете видети данас развитак нове индустрије, у Србији још невиђене, а то је грађење папуча са кожним лицем и дрвеним подлогама и грађење ципела са дрвеним „брандсолнима" пенцетима и штиклама. То већ нису ексцентрични манири моде, него је то жива потреба. Обућа је нераздвојни услов човечијег живота и ми се у Београду морамо борити за тај услов живота. Данас ћете, у том најмизернијем чиновничком сталежу, ретко коју породицу наћи, да није сва нанулисана, из простога разлога, што је до кожне обуће, ради претеране цене, немогуће доћи. Пар кожних папуча, што су коштале 2—3 динара, данас коштају 7—10 динара. О ципелама — говорили смо приликом наших чланака о нашим кожарским трговцима. О крпежу обуће, што кућу држи, исто је оча но стање. Данашње шуце у раду своме не познају грош; тек за најмање сто пара (чаршиских) или динар узеће у руке иглу, или чекић. Правдају се скупоћом животних намирница и они не греше. Ударање пенцета и штикала на старим ципелама наплаћују по 12 15 динара. Бране се скупоћом материјала, које кожарски трговци стављају и ту ти грешни обућари имају право. Те грешне шуце од свога рада опет немају ништа више до ли крвави и мучни насушни хлеб. Сва кривица је у центруму, а то су кожарски трговци. За гада Здравковића свет каже, да је за ово кратко време намлатио стотинама хиљада. Нас се туђа зарада не тиче, али народна пословица каже: „што год је народ рекао, или је било, или ће бити".

Овако је стање у обући лети, а кад црна зима дође — — — — — — — — — — —

Ми се радујемо, да је Управа Савеза Земљорад. Задруга објавила, да је за два милиона динара поручила обуће. Тиме она чини једну неописану хуманост, опет понављамо само хуманост, која ће многу сузу убрисати. Ми ћемо је у томе најискреније и најоданије помагати, једино из чистога разлога, што чини хумано дело.

Женски свет

Одговори на анкету:

„Кад је жена најпријатнија човеку?"

9) Кад с мужевљевим знањем обмањује уображеног љубавника.
Београд Вељко

10) Кад се човек у озбиљним годинама до ушију заљуби.
Београд Ст. Ђ. Ј.

11) Кад је у туђим рукама.
Солун Ана Сим.

12) У јесењим данима
Куршумлија А. Т.

13) Кад му окрене леђа,
Београд Ст. Ст.

14) Кад је уверен у искреност њене љубави.
Београд М. Вел.

На граници

— Укопавање аустро-немаца —

Букурешт, 28. авг.

Аустриске резерве се грозничавом брзином укопавају на румунској граници. Укопавање се врши на самој граници. Румунска влада је преко свога посланика учинила енергичан корак протествујући против овога. Како је у влади велика забринутост држи се да одговор бечке владе на протест посланика није задовољавајући.

За мир

— Акција аустријског престолонаследника —

Букурешт, 28. авг.

Путници који су допутовали из Беча извињују, да је у двору између престолонаследника и цара дошло до несугласица. Као повод за ово сматра се акција престолонаследника за што скорије закључење мира са свима ратујућим државама. Ова се вест потврђује и писањем бечких листови. Тако „Цајт" доноси да је престолонаследник Карло Јосиф дошао извенада са бојишта у двор и да је после дужег бављења код цара отпутовао на своје пољско добро у Тиролу, и да се не мисли враћати у своју команду.

Два кајзера

— Писмо Фрање Јосифа цару Вељему —

Букурешт, 28. авг.

По једном телеграму из Берлина у тамошњим дворским круговима се очекује долазак графа Тисе, угарског премијера. Његов долазак је врло значајан јер носи своје ручно писмо аустриског цара немачком цару. Садржина писма је велика тајна и држи се да је нико не зна сем цара и графа Тисе.

Из Једрена

Војници беже у Бугарску

Софија, 28 авг.

Готово сви софијски листови доносе да турски војници у Једрену и околини у масама дезертирају у Бугарску. Према њиховом исказу у турској војсци беснe заразне болести а на-

рочито тифус. Туркофилска „Камбана“ бележећи ово додаје, да ради успеха турска влада треба мало већу пажњу да поклони својој војсци!

Плашљивци...

Још одавно у извесним центрима руским, где стари немачки утицај није изгубио своју снагу, почело се тајно поговарати о миру, о узалудности даљег проливања крви, нарочито с обзиром на ту околност што Немци преко својих вештих агената нуде повољне и сваблажњиве услове мира. Није тешко погодити, да је та недозвољена жудња за миром резултат широко развијене немачке шпијунаже у Русији. Нарочито је она офанзивна у Петрограду, као престоници, где највише има шанса да се дође до утицаја на личности, које су меродавне у доношењу одлука. Немачки агенти, како изгледа, нису остали без извесног успеха, јер се по неким петроградским круговима под видом страха од немачке офанзиве износи жеља за миром, за „понуђеним часним и пробитачним миром“.

Руски ластови шибају свом жестином свако, иоле јаче, испољавање те струје у руском друштву. Нарочито се издвајају својом жестином „Ново Време“, „Вечерње Време“, „Свјет“ „Руско Слово“.

„Ново Време“ је у броју од 9. августа донело један дуг и оштар чланак под горњит насловом, у коме са необичном за руску јавност оштрином напада оне малодушне немачке прирепке, који су свој рђав патриотизам заодели страхом од немачког наступања. Тоном бескрајног презрења обраћа се „Ново Време“ тим наказама руске породице и позива их да одбаце од себе лажни страх, да га злочиначки не преносе на другога и да се одмах врате на пут вере у победу, на коме се налази цео руски народ, заједно са његовом храбром и непобедивом армијом.

„Вера без дела мртва је, — вели „Ново Време“ — а дела без вере безнадежна су. Како ћете извршити ово дело, у које не верујете? Како ће те ограђивати башту, кад верујете да је не вреди ограђивати? Али, Богу хвала, вера се у Русији није никад гасила. и неће се никада гасити. Што је тамнија ноћ, то се сјајније звезде. Што је мрак бивао гушћи, то смо се све јаче отимали, тако ћемо и даље живети. Водићемо рат са таквим упорством и тврдоглавством, какво Немци још нису знали ни видели. Свака нова стопа заузете наше земље подиже не стотине и не хиљаде људи, већ покреће и захуктала целу Русију. Бизмарк је говорио А. Вагнеру: „Руска нас мечка чека у својој рупи, али ми нећемо ићи у њене шапе“.

„Груби човек говорио је грубо, али тачно и јасно. Ми се не бојимо да дочекамо Немца у својој „рупи“. Ако буде потребно, ми ћемо наставити своје повлачење. Оно паралише и развенчава политику „моралних ефеката.“ Како су Немци жудели за Варшавом! Како су рачунали на „морални утицај!“ И тако су се жестоко преварили! Ми смо оплакали Варшаву. Пригрлили још јаче браћу Пољаке, али духом нисмо клонули. Немци побеснеше од муке. Почеше безумно сахрањивати своје корпусе код Ковна и Новогеоргијевска Они ће их и даље сахрањивати са дивљим безумљем у нади да ћемо ми најзад попусти, посути главу пепелом и запевати песму: „На рекама вавилонским“

„Такве песме на руској земљи није било и неће бити. Нема за њу подесних гласова. Не може се саставити хор. Истина, стењу плашљивци и смољавци. Али ко може поверовати, да та безгласна и балава гомила пљашљиваца може имати своју песму, коју она може запевати широм целе Русије?. Хинденбург очекује такво чудо и у њега се узда. Нека очекује од подлих плашљиваца ритерску храброст, а од прекаљених јунака — подлу плашљивост.

„Господо плашљивци и смољивци! Ви нам нисте потребни! Ви сте брука и срамота руске земље. Идите и поклоните се вашем Хинденбургу. Он ће вас дочекати предусретљиво и захвалиће вам се најдубљим презрењем. Он је се цовао на вас, као на стадо овнова. Ви сте се подписали под тим овнујским знањем. Идите, вама нема места у руској породици!“

Р. Д.

Поморска акција

Соутленд није потопљен

Атина, 28 авг.

Енглески брод „Соутленд“ за који је раније јављено да је потопљен, налази се још увек способан на морској површини. Исти брод је био само погођен торпедом, па како је повреда била врло незнатна, он се склонио у Мудрос.

Депо експлозива

Рад немачких агената у Америци

Лондон, 27. авг.

Из Вашингтона јављају, да је тајна полиција у Вашингтону открила депо страховитих ратних експлозива, које су немачки агенти имали намеру да употребе у случају да изврше америчко-немачки рат!

Ухапшено је преко 30 лица. Експловив је конфискован. Код немачког посланства је уложен протест.

Мађарска круна

Нашта је бацио око цар Вељем

Букурешт, 28. авг.

У Бечким круговима направила је веома тежак утисак вест једног швајцарског листа, да се цар Вељем носи мишљу да царску круну резервише за свога сина принца Ајтела Фридриха.

Код краља

— Значај посете г. Чапрашикова —

Софија, 28 авг.

У овдашњим владајућим круговима доласку г. Чапрашикова придаје се веома важан карактер. Сазнаје се, да је г. Чапрашиков дошао у Софију по нарочитом захтеву самога краља и његова аудијенција сматра се као догађај од огромне политичке важности који ће учинити знатне измене у досадашњем правцу бугарска спољне политике.

Антицепелини

— За борбу против немачких цепелина —

Лондон, 26. авг.

Енглеска влада је поручила у Америци један велики број дирижабла новог система, који су много подеснији за борбу него цепелини. Њихова је брзина 130 километара у часу, а послужиће искључиво за борбу против немачких цепелина.

Ове антицепелине пронашао је Томас Мак Мехен.

Нова армија козака

— Милијон козака чекају на офанзиву

Букурешт, 28. авг.

Из поузданог извора из Петрограда добио је букурешки лист „Виторул“ телеграм у коме се јавља, да је Русија спремила једну нову армију козака од милијон душа, која чека спремна да ступи у борбу чим офанзива под командом Цара Николе обухвати цео фронт.

Потоп у Мађарској

Узастопне провале облака

Букурешт, 28. авг.

У централној Мађарској влада од неколико дана месимична поплава врло широких размера. То је проузроковано узастопним провалама облака. Има и људских и животињских жртава, поред тога што су многа села потпуно уништена.

Пожар у Букурешту

Изгорела дрвара и један део кварта

Букурешт, 28. авг.

Синоћ је избио у једној овдашњој дрвари пожар. Ускоро се исти тако јако развио да је изгорела цела дрвара и један део дотичног кварта у коме се налазила дрвари. Штета се цени на неколико милиона динара.

Дневне вести

Генерал Орлов

Руски генерал Давид Ивановић, — Орлов, пропутовао је кроз Ниш на путу из Француске за Петроград.

Г. Драшковић

Г. Драшковић, министар грађевина допутовао је из Скопља у Ниш.

Извештаји за кредите

Парламентарни Одбор тражио је од свију министара, да му се претходно пошаље

ФЕЉТОН

А. Чехов

ПОЗНАНИК

Врло лепа Ванда или, како је писало у њезином пасошу, поштована грађанка Настасија Канавкина, излазећи из болнице, осети се у положају у каквом пређе никад није била: без кров над главом, без кршене паре у џепу.

Шта да ради?

Прву је посету учинила зеленашу и код њега оставила прстен са дијамантом — своју једину драгоценост.

За њега је добила свега рубљу... А шта се може са рубљом?

За те паре не може купити ни модеран кратак мидер, ни висок шешир, ни жуту плитку обућу, — а без ових ствари она се осећала као и гола.

Изгледало јој да је не само људи, него чак и коњи па и пси гледају, смејући се простоти њене обуће. Мислила је само о оделу, а ни најмање је није мучила мисао где ће лећи и шта ће јести.

— Да ми је само да сретнем ког познаника... мислила је она. — Узела бих новаца... Неће ме ни један одбити. јер...“

Али је не срете ни један од познаника.

Лако би их могла у вече наћи у Ренесансу, али је Ренесанс сигурно неће пустити у тако простом оделу и без шешира.

Шта ће?

После дугог решавања, кад јој већ додија и шетња и седење и размишљање, реши се Ванда на последње средство: да оде право у стан ма ком од познаника па да затражи новаца.

— Али ком да одем? размишљала је. Миши не могу, ожењен је. А онај риђи старац сад је сигурно на дужности ..“

Тада се сети неког Финкеле зубног лекара, од ког је пре три месеца на поклон добила гривну. а којем је приликом изручила у немачком клубу чашу пива на главу.

Она се веома обрадовала, сетивши се овог Финкела.

— Даће ми сигурно, само да ми је да га нађем код куће... мислила је идући к њему. А ако ми не да полупаћу му све лампе код куће.

Приближујући се лекаревим вратима имала је већ готов план: смејаће се још преко степеница, улетеће у кабинет и затражиће му 25 рубаља... Али чим хтеде повући за звоно, из њене главе ишчезе читав план.

У један мах се збуни и ушепртља, што јој се пређе није догађало.

Бивала је смела и насрљива само у пијаном друштву, а сад одевена у просту одећу, осети се као да је дошла молити, и како је лако могу одбити — постаде скромна и понизна.

Уплаши се и застаде.

— Можда је већ и заборавио на мене, мислила је не решавајући да звони. Па како да уђем у оваквом оделу? Као каква просјакиња или ма каква тек ..

Неодлучно зазвони.

Иза врата чуше се кораци, био је момак.

— Је ли доктор код куће? упита она.

Сад би јој било веома пријатно да доктор каже да „није“, али је овај место одговора, уведе у предсоб-ље и скиде с' ње огртач.

Степенице јој изгледаху необично раскошне, величанствене; али из све раскоши прво је запазила велико огледало у коме се види да нема ни великог шешира, ни модерног мидера, ни жуте плитке обуће. Па јој се учинило чудновато за што сада, кад је овако бедно одевена и кад личи на какву прању или шнајдерку, осети стид и издајство сваке наметљивости и смелости.

У мислима више се осећала као Ванда, него као пређе: Настасија Канавкина.

— Изволите! Понуди је собарица, проводећи је у кабинет. Сад ће доктор.... Седите.

Ванда се спусти у меку наслоњачу.

— Рећи ћу му: „позајмите ми!“ мислила је Ванда — То је сасвим у реду

175

ељу извештаји за какве се кредате одобрење тражи, па ће тек онда доносити решење о одобрењу кредита.

За храброст

Престолонаследник Александар потписао је указ којим је одликују за храброст Карађорђевом Звездом IV степена пешад. кад. II кл. Андреја М. Петровић, Белим Орлом с мачевима V степена, М. П. Радфајловић и Вићентије М. Уверић златном медаљом за храброст, артиљер. поднаредник Аранђел Недељковић, Војислав Ж. Гајић и Станко Здравковић, каплари, сребрном медал м за храброст арт. наред. М Здравковић, Станислав Пурић и Милија Лазовић арт. каплари, Арсеније Радосављевић и Милан Стојановић, редови.

Прва седница

Прва седница Анкетног Одбора одржаће се на дан 10 септембра.

Укинута дневница

Г. министар финансија донео је решење, да се свима чиновницима који се налазе са службом у Нишу укине дневница коју су до сада уживали.

Кредит за оправку болнице

Парламентарни одбор одобрио је кредит од 12 хиљада динара за оправку болнице у Кочанима.

Отпутовао за Солун

Др. Сима Аврамовић, делегат министарства народне привреде у Солуну отпутовао је јуче из Наша у Солун.

Један демант

Главни Одбор Српског Црвеног Крста умолио нас је да публикујемо ову белешку:

„Биро код „Домаћина“ под фирмом Грујић и Петровић у Софији и Америци рекламирајући своју радњу изнео је и то, огласом у 226 бр. Правде од 17. августа текуће године, да је ова фирма донела из Америке 100 000 долара (500.000 динара) у злату и предала нашем Црвеном Крсту као добровољни прилог америчких милијардера Српском Народу за ратне циљеве и негу болесника.

Не стоји у истини да је та фирма Црвеном Крсту предала ма какав новац на име прилога из Америке нити друштво стоји ма у каквим везама са овом фирмом.“

Лист „Економи“

Друштво за економну и социјалну политику покреће изнова свој стари лист „Економи“. Лист ће почети да излази кроз који дан у Нишу.

Рад Радничких Школа

Од првог септембра неће моћи отпочети рад у свима радничким школама, већ само у извесном ограниченом броју, пошто су се појавиле непредвиђене сметње.

Гимназија у Београду

Према једној вести из Ниша г министар просвете и црквених послова носи се мишљу да се у Београду отвори једна гимназија. Рад би требао да почне од 10 идућег месеца а колегијум наставнички саставио би се из професора који се налазе на војној дужности у Београду.

Помен јунаку

На дан када је јуначки пао за Отаџбину на Биљегу 2. септембра 1914. год. пок Милорад Ј. Илић, војник XVII пука I позива, приређује му годишњи помен у пожаревачкој саборној цркви, његов брат г. Драг. Ј. Илић, млађи, новинар.

Рад по школама

Од 10 септембра почеће да раде све гимназије у варошима које се не налазе у ратну зону.

Укинуте поштан.-телеграфске станице

Г. министар грађевина донео је решење, да се поштанско-телеграфске станице у Брестовачкој бањи, Врањишту, Врањској бањи и Рибарској бањи, укину.

Ото Бајс:

Овакви смо

(АФОРИЗМИ)

Не питам те какав си суд донела, већ какво је вино што си у њ' улила.

Из дечијег света

Нелогично

Је ли, мамице, да сам ја постао добар од кад ми је гувернанта госпођица Анета?

— Да, ти си сад послушно и вредно дете.

— Па зашто онда кријеш шећер и слатко?

Из јеврејског царства

Дашто ми ми дашто

— Ко остаје оно што је; -па ма и до подне спавао?

— Чива.

*

Ко је насртљивији и досаднији од мува?

— Чива.

*

— Шта је то, чије се наличје познаје по лицу?

— Чива.

Шала

— Јелте, господине поручниче, да ли верујете у живот после смрти.

— На сву прилику; зашто би се иначе сахрањивали у униформи.

—

— Како је то, господине пуковниче, да ви толико ордена добијете.

— Е, зато треба разума: човек не треба да је тамо где се ордењ. стиче, већ тамо где се дели.

НАША ПОШТА

Стојану Новаковићу
медецинару
АЛЕКСИНАЦ

О' поменутој ствари пошаљите рукопис. По прегледу биће публикован.

Уред.

Последње вести

Русија за Србију

— У случају напада..! —

БУКУРЕШТ, 28. авг.

Један угледни политичар саопштио је кореспонту „Дељи Меља“, да ће Русија, у случају упада Бугарске на српску територију, искрцати своје трупе на бугарску обалу у Црном Мору.

Споразум

— Ниш – Букурешт – Атина —

(Спец. извештај)

СОЛУН, 28. авг.

„Енденпанданс“ доноси из Атине телегрим да се између Ниша, Букурешта и Атине воде журно преговори за заједничку акцију у случају какве авантуристичке политике од стране Бугарске

На Западу

— Извештај са француског фронта —

ПАРИЗ, 18. авг.

Артиљериска борба наставља се око Араса у области Ро а и на фронту Шампањи. У Аргони непријатељ није више напада. Дан је био обележен жестоким артиљеријским дуелом. Канонада је била тако исто исто јака и у Вевру у шуми Апрмон и у шуми Мортмар.

?

— Отпутовао за Цариград —

СОФИЈА, 28. авг.

Војвода од Мекленбург — Шверина, који се бавио око десетак дана у Сифији као гост краља Фердинанда отпутовао је у Цариград.

Са Мора

— Енглези господарс Морем —

ЛОНДОН, 28. авг.

У току недеље која се свршила 19 августа у енглеска пристаништа је које ушло које изишло 1353. Немачки подморски бродова су потопили три брода са укупном тонажом од 6707 тона. Ниједна рибарска лађа није потопљена.

Корак Сила

— Силе нису задовољне одговором Бугарске —

СОФИЈА, 28. авг.

Представници Сила Споразума у име својих влада учинили су код бугарске владе заједнички корак, поводом концентрације бугарских трупа око Видина. Том

јер ја сам ево позната с њим. Само да собарица оде одавде. Незгодно је пред собарицом.. А и зашто ће она овде?

После неколико минута отворише се врата и уђе Финкел, висок, црномањаст са дебелим образима и избуљеним очима.

Образи, очи, трбух, бедра, све му је било и сито и одвратно и сурово.

У Ренесансу и Немачком Клубу обично се веселио; много је трошио на лепи пол и трпељиво сносио њихове шале (кад ју је, на пример, Ванда изручила чашу пива на главу, он се само осмехнуо и попретио прстом); а сада је био натмурен, сањив, гледао важно и хладно као начелник и нешто је жватао.

— Шта заповедате? упита он Ванду, не гледајући је. Ванда погледа у озбиљно собаричино лице, затим у ситог Финкела који је, како изгледаше, није познао, па поцрвене..

— Шта заповедате? понови зубни лекар већ мало раздражен.

— Зу... зуби ме боле... прошапта Ванда.

— А... Какви зуби? Где?

Ванда се сети да јој је један зуб шупаљ.

— Доле десно... одговори му.

— Хм... Зените!

Финкел се намршти, задржа дисање и поче разгледати болесни зуб.

— Боли? упита је, чачкајући јој зуб неким гвожђетом.

— Боли... слага Ванда. „Само кад би му споменула“ — премишљала је Ванда — „одмах би се сетио. Али — собарица! Зашто се не вуче већ једном!“

Финкел у један мах силно одухну и забобоња као локомотива, право Ванди у уста:

— Не саветујем да га пломбујете... Од њега више нема користи, па то вам је!

Чачка уђи још мало по зубу и хватајући је за уснице и десни својим прстом смрдљивим од дувана, задржа опет дисање и гурну јој у уста нешто хладно...

Ванда осети страшан бол и ухвати Финкела за руку.

— Ништа, ништа, — мрмљао је он. Не бојте се! Од овог зуба и тако не би било никакве вајде. Треба да сте храбри!

Његови надувањени и окрвављени прсти изнесоше пред њене очи извађени зуб, а собарица приђе и принесе јој до самих уста чашу.

— Код куће исперите уста хладном водом, рече Финкеле: и крв ће престати.

Стајао је пред њом у позној човека који чека кад ће се од њега већ отићи, кад ће га већ једавед у миру оставити.

— Збогом.... промуца Ванда окрећући се ватима.

— Хм! А ко ће ми платити за овај рад? упита Фликер подсмешљиво.

— Ах, да... присети се Ванда, поцрвене и даде му рубљу коју је била добила за дијамантски прстен.

Излазећи на улицу она се застиде још више, али се сада не стиђаше своје сиротиње. Није више опажала да нема модерног шешира и мидера. Ишла је улицама и пљувала крв; а сваки црвени испљувак говораше јој о њезином животу, ружном и тешком животу, о увредама које је подносила а које ће подносити и сутра, и после недељу дана, и до године, — и целог свог живота, до саме смрти.

— Ух, како је страшно! прошапта она. Како ужасно, Боже мој!

У осталом, већ сутра дан била је у Ренесансу где је играла На њој је био нов велики црвени шешир, модеран мидер и плитка жута обућа.

Вечерала је са неким младим трговцем који тек што је дошао из Казана.

Лела Перићева

РОМАН из београдског живота

— Ах реците да ме волите, да ће те бити моја! муцао је он у највећем раздражењу.

— Па ја вас не мрзим, што да вас мрзим. Нисте ми оца убили!

— Али, да ли ме волите!

приликом представници су дали д-р Радославову на знање, да би Силе у случају упада Бугарске на српску територију учинили нужне кораке за заштиту Србије. У своме одговору д-р Радославов је изјавио да су концентрације око Видина изведене, не у непријатељској намери према Србији, већ као нужна потреба у случају евентуалног напада Аустро-Немаца преко српске територије.

Одговор д-р Радославова није ниуколико задовољио представнике Сила и сматра се за неискрен.

Око Сереза

— Грчки маневри —

СОЛУН, 18. авг.

Потврђује се вест да ће се у околини Сереза одржати маневри грчке војске

Маневрима ће присуствовати и Краљ који се знатно опоравио од болести,

У Бугарској

— Руска офанзива изазвала узбуђење —

(Спец. извештај)

СОФИЈА, 28. авг.

Успешна офанзива руске војске учинила је веома тежак утисак на русофобске кругове у Софији.

Германофилски листови који су до јуче тражили акцију уз Централне државе препоручују влади велику обазривост и држе, да је за Бугарску од преке потребе неутралност.

СРПСКА КУЈНА У СОЛУНУ

УЛИЦА НИКИ БР. 35.

морска обала више рибарске пијаце

Отворена је и препоручује своје добро јело и пиће

Угоститељ

Рад. Рушчуклић

286,1-5

ЛОМНИЧКА КИСЕЛА ВОДА

Закупац сам Ломничке Киселе Воде. На стоваришту имам воде у флашама од 1/2, 3/4 и 1 литар. Ко потребује нека се изволи обратити потписаном закупцу.

Ко жели, може послати кога са флашама на извор или потписаном, где ће добити потребно одобрење за воду.

За ближа обавештења може се свако обратити закупцу

Љуб. Ристићу

193-40— гостионичару хотел „Касина" Крушевац

Свесловенска књижара

М. Ј. Стефановића

БЕОГРАД

НОВО

Ф. М. ДОСТОЈЕВСКИ

БЕЛЕ НОЋИ

СЕНТИМЕНТАЛАН РОМАН

с руског превела

Олга Глушчевић—Кујић

Цена 1.50 дин.

Л. Н. ТОЛСТОЈ

ДЕТИЊСТВО

с руског превела

Милица Јанковићева

Цена 2.- дин.

287 1-4

Антоније Ђорђевић

ШПЕДИТЕР

БЕОГРАД САВА

Јавља својим муштеријама и осталом трговачком свету да врши експедиције како увоз тако и провоз за унутрашњост Србије.

259 10—10

ОБУЋАРСКА РАДЊА

ЈАНИЋИЈА СТЕРИЈАДИСА

— ПАЛАНКА —

ПОТРЕБУЈЕ РАДНИКЕ

Плаћа по својој тарифи, и то: мушке 6 динара, женске 5 динара. Посао сталан. 255, 12-15

ПЕКМЕЗ И СУВЕ ШЉИВЕ

ВРЛО ДОБРОГ КВАЛИТЕТА

продајем на више и на мање са сасвим јефтином ценом.

Примам у комисион коже и све друге ово земаљске производе. Набављам на нишкој пијаци и експедујем колонијалне и друге робе најјефтиније.

Калман Б. Лебл

комисионер

Ниш, преко пута општине

252,9-15

КОЛОНИЈАЛНО БАКАЛСКА РАДЊА

Митра Вуковића—Београд

ТЕРАЗИЈЕ

добила је већу количину колонијалне робе и препоручује трговцима: *зејтин, кафу, соду за веш и сапун, чоколаду, ратлук, фиду, гриз I врсте и фину масти за обућу из Солуна и Швајцарске као и осталу колонијалну робу.*

285 1-4

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА ИЗ БЕОГРАДА

Мирка Ерленвајна

Обреновића улица преко од „Руског Цара" у НИШУ

Прима поруџбине печата и штамбиља. Гравира златне и сребрне ствари, израђује брзо и солидно по умереној цени. На захтев шаље свој илустрован ценовник.

289 1-10

Извештавајући с неизмерним болом у души све наше сроднике, пријатеље и познанике о смрти нашег милог и никад незаборављеног

Војислава М. Росића

новинара и публицисте

изјављујемо топлу благодарност свима онима који су нам било писмено или усмено изјавили своје саучешће тешећи нас у нашој превеликој жалости за нашим пок. Војом.

Ниш, 20 августа 1915 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Мати Катарина; брат Владимир.

284 2—3

Извештавам своје рођаке, пријатеље и другове да ћу на дан 30 августа тек. год. давати годишњи парастос у Ђурђанској цркви своме брату

Илији Сп. Матијевићу

потпоручнику II класе

који је као командир чете XVII пеш. пука, јуначки погинуо 31 августа пр. год. на Ади Курјачици.

Стеван Сп. Матијевић

писар среза прешевског

288,2 3

— и не чекајући његин одговор он смаче са своје руке мали, елегантан женски прстен и мећући јој га на руци он јој рече:

— Кад ми је мајка умирала она ми је овај прстен дала и ставила им у аманет да га дам само оној која ће се назвати моја и коју ћу љубити верно, као и мој покојни отац њу! Тај завет ја испуњавам! И ево ја вас прстенујем и заклињем вам се живим Богом да ћу вас вечито и искрено волети. Овај прстен, ова мени најдрагоценија успомена на покојну ми мајку нека буде залога и уверење моје чисте и истините љубави! А сада, збогом, или не, до виђења, ја ћу сутра доћи по одговор. Имајте на уму да од вашег решења зависи један млад и пун наде живот! — И пошто јој је на узврхталу као сунђер меку ји као алабастер белу руку притиснуо врео пољубац напусти собу као ветром ношен.

Девојка је као хипнотисана стајала на кућни праг и за њим гледала. Гледала је како се његов витки стас губи. И када се за њим залупише дрвена врата она се трже и поче долазити к себи Догађај који се мало пре, овде у њезиној соби одиграо. поче јој изла зити пред очи као слике у биоскопу. Она сама није знала, није могла да се довољно освести и да себи објасни како је до тога дошло. Истовремено и са страхом и са неким унутрашњим расположењем она је склапала своје крупне очи и ужвала у слике које су јој се ређале кинематографском брзином.

Што је дуже мислила на догађај, бивала је све узнемиренија. Мали прстен жуљио је њезин мали прстић, узнемиравао ју је и она га је час скидала са руке час опет навлачила Не знајући ни сама шта ради, она би одлазила у собу, и узимала би хартију и перо. Хтела је да му пише, да га умоли, да не мисли на њу сиротицу; или ако то не може а он нека је сматра као сестру, пошто до озбиљнога између њих не може доћи. Он је богат, углелан, и добре је породице, човек је од будућности. А она? сиротица без игде икога, Остављена на милост и немилост једне племените жене Али није умела, није могла, перо јој је у руци дрхтало.

У таквом стању затекла ју је помајка, када се беше вратила од госпође судијинице.

Девојка је била бледа и уплакана.

— Душице, теби је зло! — упита је она љубећи јој чело, хладно као стена. — Шта ти је. реци ми душице? — И пошто је бацио поглед на машну она је прекори: ти си опет много радила.

О дете, ја не знам већ шта ћу са тобом. Ето видиш до чега те је довела та твоја непослушност. Најзад ћу морати да избацим машину из куће. Јоване, Перице, викну своја два синчића, који су се баш тога тренутка препирали са другом децом око ораха. Идите у апотеку и узмите прашак за главу. Али пожурите се. Деди је рђаво.

— Наставиће се: —

О пољупцу

— P. de G. —

Пољубац је спона која спаја два срца пуна љубави.

—

„Прво пољубац па све остало" — вели једна арапска пословица.

—

Пољубац је додир две душе.

—

Пољубац је варница љубавног кремена: он ложи огњиште око кога се греју хладне душе, али он је у стању да запали и кров под загрејаним душама.

—

Пољубац осветљава љубавницима рајске пејсаже, али често им и засене очи.

Потребна су два слагача, ступити могу одмах.

Власник К. Грегорић, Космајска ул. бр. 22. Штампа К. Грегорића — Космајска бр. 22. Одговорни уредник К. Грегорић, Космајска ул. 22.